

5: 1 abril 1948 -
10 gener 1949.

1948

Abril, 1.

En aquesta habitació de dispera, tots aquests anys vistos com una sospita d'un destí, el meu. Tots aquests anys meus de preocupació pel futur, d'exaltacions i depressions, d'errors i oblits; i de volitut, al capdavall. Res, res que sigui meu; ni un sol acte, ni un sol recort de felicitat, de submersió en l'exterior, en alguna obra, en alguna persona.

Estic empès per la reacció de fa mes dies (ja no recordo exactament quin) a viure, a començar aquesta llibreta, a veure'm més enllà del panat i del

futur immediat dels exàmens, lllegat ambiciosament vers la meua plena realització. Contra el món, contra mi mateix, la meua feblesa, sol amb la voluntat d'ésser.

La simple exaltació d'existir defà els dos últims anys. La lucidesa m'envetira com una alfombra caraplada, em tenso, i em planta energicament, amb la mirada folla d'una voluntat persegüidora del seu absurd admirable: existir per sobre el món, per ella mateixa veat.

He de tornar a aprehendre-ho tot. En aquests dos anys de quietisme, d'effacement en espera de que sorgís el moment

contemplatiu (l'enfonsament en
la plenitud exterior, auroscament
enllaçat per la realitat, abrigat
com una criatura trista), he obli-
dat tot el que sabia i he per-
dut, casi, el sentit de la intel-
ligència activa, tencs vers el seu
fi. No sé parlar, no sé escriu-
re: no sé pensar. No sé posar-
me absolutament, per construir,
revelar-me el món.

Tot això em crea ja uns
fins: estudiar, experimentar-me,
realitzar-me.

Quan venia de l'Ateneu
cap a dinar, he vist davant
del teatre Poliorama un grup

de veïes del Front de Treball i,
com de costum, m'he envejat
a mi mateix (al que jo hau-
ria pogut ésser) en ells. He
sentit la ocasió perduda, ~~ditto~~
per mi, d'haver estat en
la seva disciplina, d'haver
"format" i he sentit com em
faltaven, pel meu equilibri,
els records que ells tindran.
No és solament el gust abs-
tracte, moral per una vida
disciplinada; o, almenys, és
una moral empapada de
vida la que envejo, que re-
cueil i determina les sensa-
cions més sòcides, tot un
sentiment del cos i del que

el còs comporta. Veig els seus pantalons curts, amb els plecs que els adapten al seu còs, que els fan caru, ja; i sento casi l'olor indefinida, que no és de suor, que és l'olor de l'esforç i de la brutícia que encara no és descurança, la brutícia que és per força el còs, que acompanya el gust pel còs. (El còs net, acabat de rentar, ha perdut qualitat; com el còs brut, és la pura ruididesa.)

Mentre escrivia això els sentia cantar (aprop hi hà un quíartel) un himne que no era precisament bonic; però

~~però~~ hauria volgut ésser amb
ells, almenys haver-hi estat.
... Els sento encara.

La nova moral (ja que de
moral es tracta) és, després de
tot, quelcom que de la nova
mateixa vida ha de sortir. No
sabria posar-ne res com a cen-
tral, si no és aquesta exal-
tació de viure, una tensió,
com un veure's en funció
d'un destí creat per un
mateix. Però això és un fet
brut, incommunicable deducti-
vament, només suscitable sim-
pàticament - però als que
ja en posseeixen les bases, en-

cas a que les tinguin oblidades. Per
tant, hi hà cercle.

To mateix ho veig fràgil. (Potser
en tindre'n consciència perfecte, de
la seva fragilitat, consisteix el que
sigui segur.) I, a més, cada ve-
gada que surcito en mi aquesta
exaltació (éi com si explotés per
dintre, mai del tot, però; alegria-
ment; sobre el passat i cap a
un futur fixat a les estrelles
que jo, per sota, anire' realitzant,
abraçant-me) em sento sol.
La respiració del meu destí, doncs,
vèi acompanyada de la respiració
de la meua solitud.

Això em ritua, en certa ma-
nera, davant dels meus amics.

Amics? No ho sé. Què és l'amistat? Jo, que la respito en tota la seva noblesa (oh, estimar és fàcil - i no té cap valor!), no veig gaire que estigui realitzada amb en Costafreda, en Guede, en Castellet, o amb en Bedòs, cada ú a la seva manera; ni tampoc que la meua idea correspongui gaire al que em sembla veure en ells. L'amistat és un esforç, una simpatia, una franquesa i uns deures. Però sobretot és un gir seriè en el que és l'altre solitàriament, en el que brota de la seva solitud (presa subtantivament). L'amic és un

destí que, notes divergent, interessos,
com a tal destí divergent: és un res-
pecte moral, respecte per una inte-
gritat; ~~no~~ respecte formal per un
individu. A l'individu se l'estima
amorosament; a la persona se
li té amistat, se la deixa lliure.
L'amistat és sobretot silenciosa;
no requereix "transports"; per afer-
mar-se; només exigeix confiança.
I és bastant gratuïta. I és absen-
dament devocé. I és concient.

Així, doncs, estic sol, fins i
tot davant d'ells, - sobretot da-
vant d'ells.

Abril, 2.

Arbitrarie tut:

La jeune fille qui s'endort à la terrasse
sait couper son oreille et murmurer sa mort.
Abandonnant son doigt dans une vieille tresse
elle pènit, elle mourit, elle s'endort.

Et, endormie, mon regard l'accompagne
vers le rêve de sang de sa lèvre qui saigne
où la fleur d'orange et le vieux chrysolite
lui font une incertaine parure de dormeuse
coulant au long des eaux d'une profonde Meuse
et guerrière. Elle pense à son amant-soldat.

Bien qu'elle soit calme
je la rêve hès alme.

Esperant la clame de Galé.

la pretensiosa novel·leta de la meua
vida pot aprofitar-ho tot.

Voldria éner capaç de girar-me d'es-
quena a tothom i de retrobar-me
en la mateixa solitud de fa dos
anys. Una observació que fa temps
que hauria d'haver-me explicitat
és la del poder que té el tracte,
per banal que sigui, amb els de-
més, de desfer-me i allunyar-me
de mi mateix. Estic creient que
la buidor d'aquests dos anys ve
d'aquí; de que em tranquil·lit-
zen massa, de que, impercepti-
blement, sin per mi un aigua
que m'ofega, em desfà, m'arar-
rega i, per una reacció despropor-

cionada, inconcebible, em dominica
fins i tot després que ja m'han
deixat sol. Em deixo penetrar per
les seves solucions, els seus proble-
mes, la seva insistent estupidesa
- i ja no estaré sol en tot el
dia. Humilitat? De fet, no em
situo mai "en oposició"; sempre
vull lograr el major acord possi-
ble. Instintivament.

I no és que explicitament em
segueixi preocupant el tema de la
conversa. En realitat, l'oblido des-
seguida perquè mai me la preuc
en serio. No és ~~el~~ el tema de
la conversa, si no la conversa per
sí mateixa que és per mi una
bomba de buit que m'ho xueta

tot i em deixa caure com una ~~fruita~~
fruita premsada, l'esperit broyé.

Així es poden acumular els
dies d'esterilitat íntima, la ina-
cabable i aburrida suite de dies
inútils.

El meu és la maduració sté-
tària de les meves impresions, sen-
timents, idees; sentint-les realment
meves, brollades de la neuva solitud.
I, paradoxalment, objectives i
objectivables.

Si no, és l'estat de fantas-
magoria, d'irrealitat entorn; el
facàs íntim. El món que de tant
"real", evident, no té misteri, ni
baues, ni complexitat, ni deures,
Un món sense resistències, abundant.

Abril, 5

To que escrivia sobre la neuva solitut, he passat aquests dos dies (dissabte i diumenge) constantment acompanyat, parlant, parlant, - xerraire.

El dissabte a la tarda, després de deixar en Martín, amb en Costafreda, que vaig trobar a l'Alenou. Algunes vegades l'he qualificat de violent, però en realitat no és energia: no mira mai endavant. La seva violència es desferma sobre si mateix i només de retop aconseguir els diners. Dèbil davant de la realitat; no intenta mai dominar-la, no creu lindre'n el poder. Enorme quantitat

de "tabris", de coses que l'aterroritzen.
I, al mateix temps, desfet interiorment,
no poguent creure en ells.

Probablement això no és molt
exacte; però és que en C. és estany,
inesgotable, imprevisible sempre: arbitrari.

Així a la tarda, a casa en
Ferraut, després d'un dinar que
havien preparat les seves germanes,
Encantadora, sobretot la Montserrat
(amb una veu meravellosa, fina
i forta, continua). En Ferraut és
sobretot això: les seves germanes, pures
i senyals, els "instruments", les
cançons, la seva magnífica família.

A la nit, insomni, per l'agraïment
a tots ells.

Acabo de llegir ràpidament, a la "Antologia" d'Alberti de la Bibl. Cont. (Lorada), els poemes de guerra i després he donat una ullada als poemes d'Amèrica. Hi hià alguna cosa que no m'atlla i em sembla que és prèvi als poemes mateixos; en realitat, els poemes ja no huen sentit, els atravesen el fracàs de dalt a baix, completament.

Aquesta impressió, franca i no pensada, em confirma en una idea que fa temps m'està rondant; potser és allò de Montaigne: "la patrie: où l'on ~~est~~ s'en-va tend à demi-mort"; però també

és el que condicions tota publica-
ció: s'escriv per la gent del país,
per fer-se entendre d'ells, és
abund imaginari desarrelada la
poesia. És la nostra terra que ens
liga, que és inevitablement nostra.
Sobretot quan, com Alberti, s'ha
pretès (els poemes de guerra) influir
en els deuenís, portar-los a algun
lloc, manifestar com a veritat
alguna cosa.

Quin sentit té ara la inis-
tència d'Alberti? Tot allò ha
estat vençut, ja ha perdut tota
vigència i és fals mostrar robe
valors inexistents una acció (per
què la poesia és allí una acció).
En aquesta situació, l'únic

que queda a fer, si es vol con-
tinuar escrivint (coméi bons ver-
sos, té tan poca importància!) és
mantegar la pròpia voluntat, la
vida privada, o, si es vol que
els deus hi intervinguin, reco-
nèixer el fracàs i fer poemes
del fracàs (com Cerunda). Pre-
cisament, la impressió de fracàs
que dona Alberti (de fracàs in-
voluntari, està clar, de impotèn-
cia) ve d'aquestes un altra fi,
de volgues continuar el que
està mort; aquesta ~~obstinació~~
manca de franquesa amb un
mateix és el que descalifica
tots els èxits de detall.

Cerunda, no tavi "èxits" com

Albertí, és un obstacle, franc. i
segueix enunt l'ò; s'el pot llegir
i se l'ha de llegir; té quelcom
a comunicar. Però, si no m'equi-
voco, està sol, no forma part del
grup d'exilats com a tal.

En canvi, els que han cresut
que haurien de seguir en el grup
i de insistir en ignorar el fracàs
no han sabut més que inventar-se
al seu favor el que ja no es pot
inventar: el "donquixotisme": i-
deals... — Insuècils!

Aquesta "Espanya peregrina" de-
monstra altre cop tota la vilecia
de l'exili. Es veu que és inevita-
ble; en tot cas, a mi no m'a-
satisfarà: soc d'aguí, i vull en-
-

ho plenament.

En fi, el que m'interessava era anotar, senyalar la primera claretat sobre aquella idea, que des d'ara m'ha de servir pels judicis literaris. Pel deuenís, em sembla recordar ara que Ortega en parla en algun lloc. La poesia està en situació, com l'home; i no és verdadera, és fum i aire "subtil", com deien aquells, la que no es reconeix així.

Pel deuenís, la metafísica d'Alberti és un tema que seria divertit i instructiu desenvolupar. Per exemple, en els mateixos poemes de guerra, es pot pren-

dre en serio aquell "pastiche" dels
himnes liberals del segle XIXè: "Ma-
drid por Catalunya"? I d'altres,
tots ~~per~~ nascuts, supuro, de la
grotesca actitud: el poeta que
canta ull noble. Quies malc
fè sòrdida! Orgull idiota, cec
(si l'ensueya, l'orella!..).

A en frewe se li han mort
aquest any dos amics, dues persones
vives per ell, i que alguna vegada
almenys l'haurien influït. A mi
no m'ha parat mai; però ima-
gino aquesta situació, palpant a
les fogues, davant de sala en
sala, perseguint l'ombra del
mort i el dolor de ja mai més

retrobar-lo, de quedar rol.

Abril, 12

Sensació de imminències, grams acontingements.

De tant en tant, com si em despertés d'un somni, caic en l'estranyesa de tot, de les meves preocupacions, de que la vida sigui com és. En realitat, veig lent el buit al voltant meu (potser veig instal·lant la meua solitud) i només em queda la sensació de que alguna cosa ha de vindre. Inquietut.

Vull ajudar-hi, a la inquietut. No vull més les coses fàcils, no vull repòs, no vull amics. Vull les definitives distàncies.

En el fons, no sé què pensaré. I penso que potser és això el que ha de pensar sempre. Estic enganyat potser, ho he estat, però l'engany vull fer-lo meu, vigilar-lo.

El que fa dos anys encara m'angoixava, els petits absurds cotidians, ara si lleugerament apareixen, me n'alegro. Voluntàriament vull fer-me estrany el món.

Es ben veritat que no crec en res, — però vull fer l'auaiç de la nova existència.

Abril, 18

Com a conseqüència d'una llarga enfermetat d'oblit, d'abandó i cansament, vaig aprenent altre cop a viure, a fer l'esforç de reprendre'm en una disciplina. El que escrivia l'últim dia estava rotta la perspectiva del Heidegger més endevinat al llibre de Waelheus. Però després d'una recaiguda (què podia obligar-me, només pel fet, a refer l'exaltació que comença aquesta llibertat?), m'he acostat més al que abans d'aquests dos anys em guiava: la voluntat de perfecció. Aquí potser es lliguen els dos extrems; la perfecció neix de si mateixa, amb

valors que l'home va reconeixent
a mida que els exerceix, i s'els
imposa. La vida entorn, de la
qual es forma el nostre món, és
aconduïda a ésser nostra ... Bó,
aquesta pare no la puc acabar.

Estic llegint "Les Faux-Monnayés";
El que he notat és un détachement
de la vida; es tanca l'obra
sobre si mateixa, amb la pa-
raula justa per al ludir, per ca-
tallar, per expenses sobirana-
ment la vida, però que preci-
sament s'eleva i es neutra-
litza sobre la vida, li dona
l'esquena. — Mal escrit. Vostre.

20 d'abril

M'interessa, tantament més seriament que el domini d'aquesta libreta, anotar això:

Aquesta tarda, quan estava posant per en Martin, ha vingut en Mayans. En Martin m'havia deixat el llibre d'en Peruchó i ja l'havien comentat amb ell; i amb en Mayans, llavors, també n'hem parlat. Al preguntar-me què en semblava el primer que m'ha vingut de dir ha estat que era dolent. En Mayans ho ha negat. Llavors he intentat justificar-lo, dient d'una manera complicada que era bo - però sense dir-ho. En l'anàlisi del llibre hem arri-

but desseguida a l'acord; no obstant, el fet és que la meua primera experiència no ha quedat per això oblidada, ni molt menys.

Ara bé, si he dit tan estupidament que era dolent el llibre era per acord amb en Martini, que ho creu així. En realitat, el que hi hà és que en Perecho té molt poc de poeta, i sobretot molt poc de poeta brillant d'imatges i de sentiments, però el llibre està escrit molt seriósament, és original - i és recíbit: és l'experiència d'estats d'angoixa vaga, d'estupor sensorial, de submissió en la impotència d'ésser i, per tant,

d'una duresa pedregosa de tot parlar.
En el fons és el producte d'una
angoixa literària, d'una impotèn-
cia davant de la realitat, que
s'expressa desacomunadament, carregosa-
ment. És terriblement obscur,
perquè no es diu res: només
les paraules que encenen el
sentiment i s'expressen inde-
finibles i difícils, buscades,
escapant-se. Cauen sobre el
paper com un atzar, i com
una necessitat: el poeta és
impotent per expressar-se i
no obstant vol expressar-se.

Així doncs el llibre és bo
perquè és sincer; però és l'ex-
pressió de la impotència.

Era això el que havia de dir.
Aquest era el meu veritable pen-
sament.

A pesar de tot, això no hauria
tingut poder conseqüències si des-
prés no haviessin vingut altres coses.

Hem anat a veure la infan-
cia d'en Colson i mentre ca-
minàvem en Mayan ens ho
explicat les raons de la seva
decisió de reprendre la poesia.
I com que en Martíu li ha-
ria dit que m'interessaven
els seus versos, hem acabat
anant a casa seva per lle-
gir-me'n. ~~Se'n va portar un llibre~~
~~que~~ Ha llegit poemes del
43 (el que jo coneixia pel

"Billet d'Amour") una sèrie d'è-
vrisa, molt diferents, senzills, d'ex-
pressió límpida i noble, i els
últims, del 47. A mida que els
llegia feia alguna indicació
obre el sentit, les circumstàncies
espirituals del moment d'escriu-
re'ls, etc. Després, li he parlat
amb en Martí de si li sembla-
va que valien per publicar-los.
En Martí li ha respost que sí,
que la seva autoritat li ha-
via de servir en tots els moments,
menys en el de crear, d'escriure,
que a ell tot el que havia pintat
li semblava una merda, però
que, no obstant, seguia pintant
per veure si li semblaria menys.

Això, tal com ho anoto (no veul
dir que ho explico) no té sentit. A
l'interior de tot això hi ha els
pansos que m'han portat al ~~te~~
sentiment d'una falla, d'una
discordància, que em feia reflexió
i no sabia què era. M'ha
vingut mentre estava i ja al
lit m'ha semblat que era això:

He dit, primer, irresponsablement,
que el llibre d'en Peruchó era
dolorós i he vist desseguida que
havia dit una bajanada. Ara,
després he estat present en una
conversa en la qual es parlava
seriosament de pintar, d'escriure,
de crear; és a dir, m'he trobat
entà persones que feien una feina

continuada i responsable. I la
meua bajanada ha crescut enor-
mement. No era sols una tonteria,
sino que era, sobretot, una fi-
volitat. Amb tot el que es
deia aquella tarda m'ancava in-
hodiunt en el que jo no he fet
dis ~~de~~ de fa molt de temps: obria
amb serietat. I al final he
vist la meua fivolitat horrosa,
la meua dissipació. ~~de~~

No era, encara que escrivint
tan malament ho hà de semblar,
un sentiment "sur commande".

En realitat, és el que, bastant
deix de fora, estic intentant ex-
pressar aquí tots aquests dies. La
meua fivolitat és el vreu avan-

do' a l'èxit (i no existeix tampoc èxit), la meua incapacitat d'estar well, les meues lectures precipitades i fustes, les converses nues amb en Costafreda, la vanitat (davant de mi mateix també - i potes wretot) de conceixer i jutjar - i no comprometre's. Es l'abandó de la feina, els sentimentalismes, les coses que es necessiten i no es tenen, els deus.

Tot, però, ho tinc molt obscur. Pensa per pensar. Després d'escriure, he oblidat, em sembla, el més important.

En molta part, potes és el com m'hasin vist ell, el que em preocupa. I és molt

possible que ni s'hi hagin fixat,
que la mateixa indiferència i
trivolitat hi hagi d'ells envers
meu com de mi envers ells i
jo mateix. Però no és sobretot
el que jo ^{sigui} ~~preguntes~~ per ells,
el que importa, sinó el que
no puc ésser, el que no soc. El
que no estigui en la seva com-
panyia, en alguns moments im-
portants. En el fons, és curiós
que a en Martí, fora dels pri-
mers temps de conèixer-lo, l'he
despreciat sempre. Vull dir que,
a pesar de reconèixer-li totes
les qualitats, cap d'aquestes m'he
interessat mai. D'això no en
soc mana responsable i no és

en dirò que el puc haver ofès =
encara que ell no en ràpida és.
Però si és més aviat indigne
que hagi continuat la comèdia
d'una amistat que no sento.
Es aquest un pecat de tot hom.

D'ell a mi, el despreci al-
gunes vegades el ~~meu~~ sospito i
sobretot aquests últims temps, i
potser només és per què em
sento despreciable: manes inbecit
litats lleugo. Ma, li hà un fet i
és gairebé només per ell que
hem arribat a freqüentar-
nos fins a semblar amics. Jo he
 respost per agraïment, per bona
volentat - i per què em seme-
blava tenir-ne profit. No crec

que per cap espontaneïtat. Per ell
he arribat a conèixer feut que
m'interessava conèixer: vanitat.
La meua vilera és pitjor que la
d'en Costafreda, per què és hipò-
crita davant de si mateixa.

Però el que ell pensa de mi,
és impossible preguntar-li-ho. Mas-
ses coses me n'allenysen, i temo
que si ho intento, tot s'enderro-
gui. I com que, en el fons,
li estic agraït (li està agraïda
la meua incapacitat per valorar-
me a mi mateix, sobretot, pel
fet de que m'hegi buscat i
volgut tractar), no vull arri-
car-me.

Vull reprendre la meua dignitat,
altre cop. El difícil és el silenci.
Vull justificar-me. Tot aquest
temps perdut, perdut miserable-
ment. sento rabiosament la meua
indignitat i tot el que volia
fà un dia de responsabilitat
està inclinant-se cap a l'au-
goixa.

El silenci... si, se'ria que
en aquesta empresa estic ve. I
aquest diari adquireix més sentit,
per què és, si puc conduir-lo
per camins més brillants, el mi-
rell de la meua reflexió, la
compània en la qual es repo-
sa l'esforç.

Abril, 22.

Alia, a casa d'en Costafreda, amb ell i en Carletet, discutint "la nova posició":

Vaig expressar-me més aviat sobre les condicions d'una vida que s'assumeix a si mateixa, responsabilitzant-se i justificant-se i no sobre els meus propòsits, les meves intencions i decisions. Aquestes, només, havien de tenir compte d'aquelles; i potser només aquí estava l'extravagància de la nova situació, cogitant sobre les condicions de tota vida una mica plenes (condicions, no mèries - la vida = psicològicament, si no només especulativament; per tant, reside d'una activa plenitud) abans

de prendre posicions reals a la meua vida. Ara, tot allò va inclinar-se a ~~comprendre~~ prendre l'aspecte de propòsits meus, concrets i reals. Jo mateix, a la discussió, vaig anar oblidant els límits del que ~~defensava~~ sostenia, i ho defensava com a possible actitud davant de la vida i ho explicava com a posició del que, sense espontaneïtat que per si mateixa li "reveli" el món, vol, no obstant, justificar-se. L'error era aquest; i no ens varem entendre.

Penso, però, que en el fons d'això no hi haigües una gran culpa meua, és a dir, un gran error.

Què busco? la perfecció; una vida moral. Aquesta vida, que s'ha de justificar en el "com" es viu i no el "què" es viu, es fa, s'és; aquesta vida, té realitat? No hi hauria un error en creure que el "com" té un sentit absolut?

No és l'error propi del que no té sentit de la vida concreta, del que no té vida? La perfecció...; quina evidència última la té? En realitat, si es destrueix això, l'home queda abandonat a si mateix, sol, perdut i salvat a l'ensenyament, no més nel fet de la seva existència-egoïsta. Egoïsta i potser també generosa: salvada pel seu

abraçant més i més a la terra;
perduda, per la mort, que és el
silenci.

La vida moral potser no té
realitat; potser és una abstracció
d'altres fenòmens, de la vida, no
moral, contemplada falsament,
fora de les seves condicions. És,
potser, una exigència intel·lec-
tual, de l'intel·ligència desarra-
lada. És potser, la moral, la por.

El dilema últim potser és a-
quest: la ^{vida} ~~moral~~ està al servei de
la ~~vida~~ moral, o és la
moral que està al servei de
la vida? Es pot dir que se-
parar vida i moral no té sen-

lit. la moral, fora de la vida, no
existeix, i tota vida és necessària-
ment una moral. Això és enten-
sar la resolució a l'individu; ara
bé, això és eludir la resolució.

Tot plantejament intel·lectual
del problema moral és un error
de base. La moral no existeix abs-
tractament. Ara bé, això és trobar
al dubte primer: la moral no
té realitat, no és un fenomen
primer, irreductible, analitzable
solitàriament. Però llavors, la vida,
com es justifica?

La vida és una despesa, una
"desperie". I potser tot està en
acceptar-la així, i morir-li així,
en decidir-se a viure. El que

lens és l'oblit de viure. La qüestió és tindre's, abandonant-se: realitzar-se, objectivar-se, ésser la pròpia veritat, la veritat del que un és.

Totes aquestes meditacions no sé si em condueixen a alguna part. El que em preocupa és aconseguir l'àmbit neutral, objectiu, per aquesta meua objectivació. És a dir, la meua vocació. Voldria saber escriure.

Realment, tot el que he escrit aquest mes és aquí, fora d'un full que he arreucat. I m'adono de que és molt poc, però també penso en el que en això

hi té part el que fins ara no m'he
si adonat de que estic en situa-
ció de aconseguir una continuïtat
~~superior~~ que no tinc quan vaig
formar-me en l'hàbit d'escriure
un diari. Quan començo a es-
criure és per ganes d'alguna
cosa, per aquesta consciència de
que només aquí faig quelcom
de semblant a una producció;
carí mai és per verdadera ne-
cessitat. I després d'omplir dues
planes, em sembla que ja he com-
pletat. En realitat, la consciència
de la meua vida no reposa en
aquestes dues planes. Tot el que
després penso - i tot el que produïx
sac -, ho abandono a l'oblit.

ho deixo inexistent, per porera,
per oblit de mi mateix, per què
encara no m'he adonat de que
en tot el dia no hauria de dei-
xar respirar aquesta penetració en
mi mateix i en la realitat.

Es, en certa manera, escriure
aquí, quelcom d'equivalent a una
creació. Per incapacitat m'equi-
vocaré, però mai m'abandona-
ré a l'engany, a l'expressió fal-
sa. En definitiva he de compren-
dre que tot altre treball — no
vull dir tot altre treball d'escriu-
re creadorament — és per mi
quelcom de molt poc real. No
beno res: és el meu fat. Només
aquesta manifestació del meu

ésser, sempre girat sobre un mateix.
El meu treball de cada dia és a-
bandonar-me a aquesta inspec-
ció, descripció, explicació de la
meua vida. I tots els problemes,
que poden semblar més objectius,
que s'ens presentin, han de néixer
aquí. Per exemple, tota aquesta
qüestió de la moral.

Estic satisfet d'escriure aquí.
Aquí es viu volcant la meua
vida, — i encara no: s'hi vol-
carà. Per què vull escriure-li
tot el possible.

M'és impossible recordar la casa
d'en Mayan. En tinc l'aspecte
general, però no en veig cap

gestos, no el veig parlant, vivint.
Se m'acudeix ara l'explicació,
evidentíssima: l'he vist només dues
vegades. Però el curiós és que, des-
prés de'haver-li parlat durant
quatre hores, encara em doni
la imatge que vareis formar-me'n
~~de manera que de manera que de manera~~
~~amb el meu record~~ amb el meu record
del dia que vaig conèixer-lo i
el que ~~me~~ d'ell m'havíndit
varies persones, en Martí sobre-
tot: una cara greu i melan-
còlica, taciturn, tancat; i que
aquesta imatge ~~m'ajudi~~ ajudi
a no veure'l tal com realment
és.

Abril, 23

Quan he d'estudiar, la persona envolta de reducció totes les hores.

He sortit de casa: les 10 menys 10. L'Ateneu tancat encara. He sentit repugnància de remenar llibres i a més no hiuc gicaster; he pès lentament el carrer Stn. Ana, el Portal de l'Angel, i carrer Canuda. La "plaza de la Villa de Madrid" encantadora de sol, amb l'aire encara vagues de la boira; una dona amb bata negra corria, lluny; i m'ha semblat veure un "éclier" francès, amb la seva tricolora de colors foscos i fets i pluja, la petita boina al cap i la bufanda gris penjant-li al coll.

Al jardí de l'Ateneu, un home

arreglaven els pastures; la delicadesa
d'aquest treball lleuger. L'hora propi-
cia per la vaguetat lírica, els anys
en què s'ha anat repetint aquesta
iteració: jo a l'Ateneu, massa aviat,
i sento la veu única del bibliotecari
ridant encara en el buit d'aquests
sales pàus: ara comença el dia, i
he d'estudiar.

Un gran paisatge grotesc es
desfà entre les banderes de la nit:
que hi fa que en comporti irreal-
ment? Assumixo la meua bogeria -
i el meu ridícul.

Aquest matí, després d'estudiar,
reneu entrain, durant una hora
escassa, he acompanyat en Casti-

Uet ~~pues~~ a comprar llibres. A la tarda
he estat a l'Ateneu de les 4 a 2/8
de 6, i des de llavors fins ara he
estat vagant pel carrer. Ara he tor-
nat a casa i he fullejat el llibre
de Jünger, amb ganes de deixar-lo,
però decidit en el fons a no es-
tudiar. I aquí està: demà no en
presentaré.

M'he adonat de que m'és molt
difícil veure els detalls concrets de
les coses i la força de les idees,
les idees subtils. O, millor, dels lli-
bres subtils no en veig més que
el paisatge general; els altres, en
repuiguen. Ara, del llibre de Jünger,
aquella disquisició sobre la "criste-
na", que el Gabriel en un comen-

tes, i que em sento incapaç, d'acceptar sola, sense veure-la amb tot el llibre (i, si fos possible, tot l'obra de Jung) per fons. He agafat el civil d'en Bonet i aquella precisió - que m'hauria d'empollar! - m'ha repugnat.

Ara, em reforço en la idea de que m'estic jugant, de que estic perdent el curs, de que després em valrà un gran noume. - però ara no tinc ganes d'estudiar. I no en tinc mai.

Tinc mentalitat de suïcida. Ara, que m'envolés a la Lepió Estranjera - assumint-me també

el ridícul - i que després em trobés
seme gíantos. probablement em des-
varia moris de gaus en un recó.

I en això hi descobreixo la pre-
sa: ben fàcil. Però la presa aquí
és profunda, és una incapacitat
per sentir la vida com una ne-
cessitat enèrgica, és un sentir-se
inútil i sense res a fer. No puc
enganyar-me de cap manera: en-
ludiar ara fora per mi repre-
ndre'm i situar-me. No estu-
diar, és cedir al novès.

Immediatament després d'escriu-
re això m'he vist el grotesc, però he
imaginat la possibilitat de fer-me
un conte i m'he divertit. En

realitat, sempre m'he estat preocupant per la meua incapacitat per fer coses que he cregut que hauria de fer. Però és qüestió de que m'adoni de que una cosa desplaça l'altra i que si no estudió és per una absurda real pauca. La mateixa real pauca de tot hom al viure. Mentre ràpida divertes-me hi, feut el que realment em ve de gust!

Una reculada, i ja es veu l'actitut neutral que exigeix la literatura. Aquesta satisfacció, i voldria saber quines poden ésser, després, les tristures, els refúments! La insaciable curiositat del novel·lista que fins i

tot del seu refinament en treu ma-
terial pel seu art, és a dir, per la
seua alegria!

Abril, 24

Es difícil saber fins a quin punt
és de bona fe això últim. En
realitat, aquí jutjo fora de la
perspectiva que, al moment de
decidir-me a estudiar, em feia
escriure i pensar aquelles coses
tan graves. Hi hà un salt
a acceptar positivamente la me-
ua incapacitat per enfocar-me
amb decisió en les ridícules
volgues planes del text d'en
Bonet. A acceptar-les com el

meu bon gust. I, de fet, llavors
el meu bon gust encara no in-
tervenia: només em sentia in-
capaç.

Però, per què no he d'accep-
tar, sense més, la meua inca-
pacitat? El problema ve d'aquí:
de plantejar-me, a partir d'una
punyeta, qüestions d'èsser o no
ésser. Se no volgues acceptar que
una punyeta pot molestar-me
i, d'existir-me a que no em
molesti. Bé, em molesta, i prou!
Me n'alleugo, me la fec de sobre;
mentre em quedin altres coses a
fer! No crec que me això hagi
de perdre la vida.

Abril, 25

Ahís, després de decidir deixar el bret, vaneig perdre consciència de mi mateix. Aquesta consciència que aquest dies avança matitant i desplegant, el fet de recordar buscant aquest problema la desinflava, me la feia inútil. Amb el gúol esdevé clar que la major part de les meves preocupacions eren precipitades de la meua incapacitat per estudiar bret. I ien més.

Be', el buit d'ahís es vèn carrescant altre cop. No puc atenclovar-me; rotot línc la consciència de que enc vaig descobrint constantment. Es, en definitiva, aquesta

una constatació ben buval en una vida plena. Però jo he estat dos anys oblidat de mi, i ara vaig apremunt a constatar-me altre cop.

La colitut: és una vigues i un rofiment. La vida es vü carregant de necessitats i entre els usos de la realitat es pot desfermer la vició completa, "perfecte", de la poveria. El món arribat a la seua maduresa indestructible,

Estic vol i en la meua colitut no hi hà error. Sento el silenci dels diumenges, flonjament me volre els llunyans roolls de la Rambla, els tramvies, els cotxes i un crit militar. La veïna to-

ca monòtonament el picus i això
augmenta la meua volutut. Estic tre-
ballant el Uatí. Estaria treballant la
meua novel·la, la meua volutut. Si
el futur me concedís aquesta vigília
i aquest sofiment de veure'm, en-
tir-me sempre!

He perdut la confiança en
tothom. Auro en Costafreda, que s'a-
maga els joves, en Castellet, en
Martià, que ja m'ha acomiadat.
Estic vol, vol, i es una tarda
de diumenge.

(SENSE DATA)

Es despertarien joves si la pluja d'hivern

descobris a la mort el seu rostre, oh victòria!

Comptarem els nívol·ls a la primavera

després que ja hauríem vençut el pas fatidic.

Abril, 28

El fet de que hagi estat dos dies sense escriure és aquí equivalent a tots els silencis que també omplen els dies que acudeixo a la cita. Hi hà moltes coses en un dia que poden caure en aquesta libreta. No-més és el causanci de repetir el que el món ja sap de tan vell el que ho abandona al silenci i l'oblit.

A quin moment es podria dir que un dia ha estat emprerat? Que el meu iure s'ha acom-pletat escrivint? Si estés dedicat a la literatura, de vè, potser moltes més coses i més impor-tants quedarien dites. Però la

limitació d'aquest diari m'el
fà avorir i oblidar per tot el
que m'interessa. Hauria d'és-
ser objectiu, replegar la fantasia;
no em satisfà.

Ara, per escriure, no és neces-
sari precisament dir coses noves.
Es suficient i potser molt més im-
portant dir les coses velles nova-
ment, és a dir, disposar d'un
estil. Però aquest diari es desfà
per si mateix, per què no supo-
sa intenció literària, més, su-
posa la no-intenció literària.
No puc treballar-li l'art, per què
no és això el que seria el meu
art, si hi estés dedicat.

Però en el fons el fet és

que tot escriure és literatura. Pre-
tendre distingir una expressió literà-
ria i una altra no literària, és
un absurd. És a dir que sempre,
escrivint, la vida que vol ex-
pressar-se sofreix una dis-locció,
hi hà un salt, del no dir i no-
més sentir-se, al dir. Si es pren
la decisió de "dir" s'ha d'anar
fins al final, fins a l'art, que
és la plenitud de l'expressar-se.

I el dolorós pel que vol ex-
pressar-se és que mai es reco-
neixerà en la seva expressió. Si
no reconeix aquest "salt", el pt
de que es traspasa a una altra
cosa, que no el reconeix i que
es tanca sobre si mateixa, no

hindrà mai pau la seva inquietut,
noindrà llibertat de negar-se
en la seva obra, no la dominarà
i la farà perfecte, viure. La tor-
turarà torturant-se a si mateix.

Aquest diari és, doncs (ho veig
ara plenament), un substitut de
la meua literatura, la que faria
si tinguéis més coratge. Hi hà moltes
coses que se ~~me~~ m'hi perden, moltes
que se m'hi ignoren. Hi hà sobre-
tot el llenguatge que se m'en-
den i m'obscurceix i em
confón. Tot el que no queda
dit per impotència, per abandó!

Abril, 29

L'akució posada constantment en el que vaig fent, en el que vaig pensant, és el que em fa escriure. Es veure pas a pas la vida en els seus límits, desfer-se en el parat, obrint-se al fetker i fugissera en la consciència present, que vol salvar-se en l'explicitació mental i en l'escriptura. Però escriure ja destrueix la realitat immediata de la consciència, la dirigeix i falseja en el que seria simplement per si mateixa. No és el que "és" el que s'expressa, sino el que "és-per-escriure". Això és el fundamental. Que després l'escrit, el que ha estat portat vers el general, tingui poder per

dir-se vida, és el menys repre-
hent.

Alin, al lit, ja veig encoroyit
vais pensar en en Costapeda, i se
m'obri l'esperit vers ell i veig
pensar que avui, després de la clas-
se de Ulati, hauria d'anar-lo a
veure. Només per l'alegria de veu-
re'l, per què en el fons l'esti-
mo sempre i aquesta visita per
rompura m'havia de donar la
llibertat per sentir-me el men
afecte, llibertat que no em ^{la} per-
met l'atras de l'Ateneu, del
carrer o l'Universitat, quan
el que veig és només que es-
tic lligat amb el per l'error

d'aquests dos últims anys, per l'hàbit de veure'us i de dir-vos amics.

Però veig imaginar el que li hauria de dir; mentre m'ho anava dient espontàniament, em veig amb tranquil·litat, dominant-me i per tant perfectament abandonat al meu afecte. Però quan veig volguer reproduir altre cop la situació, per fixar-ha-la a diu i reproduir-la avui, ja tot se m'hauria desfet i s'hauria desfet el bon moment d'avui.

En ell em desagradava la seva brutícia, la seva vilesa, la seva "plebeyes", com diu en Castellet. Em molesta, per moments i quan

me tanca per por de sofrir-la, la
seua violència, però no em desa-
grada. Però la meua alegria és la
nova alegria; és a dir que l'esti-
mo.

No puc ser natural amb ell.
Tinc por sempre de que em vegi
malament. En realitat, és clarís-
sim que tot el que li és desa-
gradable és el que en ell ma-
teix li desagrada. No pot accep-
tar res de natural dels demés,
per què no accepta res d'ell
i sempre li hà el perill de que
al rebutjar-se a si mateix
rebutji els demés. Però potser
és homies el que ve d'ell als
demés o dels demés a ell, el

que no pot estar tranquil. Enfront^{ment} relació
als demés, s'accepta totalment, però
no pot acceptar-se una relació igual-
revol amb els demés. Ell, tancat
dintre d'ell, és lliure i va contra
tot. Però ell, havent de resistir,
de rebre, quelcom de fora, està
rotund al seu furor íntim. En
relació als demés es sent culpable
i incapaç de donar res; i, al
mateix temps, amb drets absoluts,
violentíssims, guau es veu sol.

La relació amb en Costafreda
m'envileix, em porta a l'ín-
dignitat. No veig sortida. L'esti-
mo mana per separar-me'n, però
no puc veure en cap intent d'a-
proximació.

Aquí m'he despertat amb un roll d'a-
vions i escàndol de bombardeig; però no:
eren els turcs d'aquesta tempesta artifi-
cial, i després la pluja ha caigut sana
i falsa, obra dels homes.

Aquest nou sistema de provocar
plujes tindrà grans conseqüències.
En primer lloc, no sé com ens des-
farem d'aquest ridícul de sortir
amb paraigües a les naves i haver
d'arranjari-los, encara, a les onces,
~~amb~~ ^{per} un rol de déu nombrós. Però
sobretot els poetes, què farau? La
seua melancòlia, propícia a en-
voltar-se d'aigües, quedarà bur-
lada i la pluja ja no serà més
misteri. Un tema perdut per la

l'rica.

Eu geli, quan és hora de trobar-se amb l'Angel. meu cara d'orat, no li sent, no li veu. s'escapa. Avui li estava entenyant giatre ocells meus, i de repent m'els ha tornat. Li he preguntat si els entenia i ~~mirant~~ amb la mirada vosa. fora del uin: "no se, no ara, una altra ocasió..." i s'en ha anat, penjant-li la cartera i el paraigua qui sap per on.

Després heu anat, ells dos davant, amb el seu balbuceig, dues monges, i a darrera jo.

M'ha vingut a buscar en fieuve
a l'Ateneu ple que aquèssim a ven-
dre el tros de plauxa de plata que
té; a la casa que hem anat hi
ha havut una escena grotesca.
Davant d'allò s'han començat
a reunir flet: "no, no es com-
mun, nous objecte!" - imbècils!,
mentre en fieuve, abandonat a
la seva confiança, d'imbècil
també, intentava dir-los, sense
dir res que s'assembla a res,
que volia saber com havia d'an-
regar-s'ho per vendre allò. Ho
he tallat com he pogut i al
sortir la meua feina ha estat
per convencer-me a mi mateix
de que en fieuve no hi tenia

cap culpa; però al final me n'he
separat irritat fins al capdamunt.
I de utop, irritat contra tots els de-
més, contra mi mateix. El que
he escrit sobre en Costafreda em
produeix trànsies vomitives. No té
sentit, recolzar-me en aquests sen-
timents, per una persona que no
té ni cap ni peus, de la qual
no he rebut res, paràsit que ha
estat de la meua estupidesa. No
comprenc com he pogut ajuntar-
me-li, de manera que he pogut
arribar a estimar-lo, sense
reaccionar més deguament. El fet
és aquest: no n'he rebut res. I,
entretant, m'he dedicat al joc
de les expansions líriques i de les

imaginació eròtica al voltant d'ell.

No obstant, sóc incapaç de situar-me violentament davant dels deuenís. Amb en Costafreda hauria estat possible, potser, imaginable, almenys, una amistat. Moltes vegades és el millor que coneix. Però és al mateix temps tan monstruós! No coneixé'l ~~mai~~ hauria estat la millor solució, però seria incapaç de trencar-li definitivament.

Això que acabo d'escriure no hauria d'haver-lo escrit, ni el que he escrit aquest matí sobre en Costafreda. No he d'expressar sentiments: només idees. i descriure

els fets. El de més no interessa. Sobre-
tot els sentiments són sempre repus-
nants, i sempre rectificables el que
s'hi inspira, i equivocats.

Aquest matí he trobat en Peru-
cho a l'Ateneu i casualment li
he dit que havia deixat el vot.
Ho ha aprovat. I ara penso que
l'aprovació d'en Peruchó, filisteu,
descalifica la meua decisió.

1er de mai

Sobre tot, silenci. Silenci sobre la vida;
només el silenci és possible. Potser més
tard hauré recobrat la paraula.

"Lui, Popinça, n'és vinculat a res, a
persona, a cap idea, a res de res,
i la prova..."

9 de maig

Vaig anotar aquesta última frase, que surt d'una novel·la de Simone, per què em va semblar que expressava, amb una identificació perfecta, el que jo pensava de mi mateix, i el meu estat present.

Però potser podria prendre un altre sentit; seria l'expressió d'un ideal, del que verdaderament he de buscar, i no del que he de lamentar.

En realitat, el fet de que no em senti lligat a res no és suficient; i el meu sentiment no pot desfer-me del que sens dubte em lliga, del que arrossego de

càrrega inútil. Els meus llibres,
els meus amics, les meves idees,
sentiments, vull conservar-los tots
a la vegada i en tots em
confonc fins a ser-me imposi-
ble distingir-me a mi mateix
apart. Però només pensant que
alguns dia els necessitaré, — i
entretant no m'interessen, i
no faig res del que m'interes-
sa. La dificultat més gran
seria, amb tot, trobar el que
m'interessa. Enfusat en el
que crec en general que objec-
tivament té valor, no sé què
fer de mi mateix.

~~Però en un moment de la vida, quan
necessis recordar les coses que has passat~~

~~deceber-me en un espai que no és el meu.~~

Es en llibertat que he de fer-me.

Totes les meves preocupacions i dificultats venen de que no existeixo. Estic causat, enormement. No aiveco un dit amb espontaneïtat. Tot jo estic reprimit i no sé on trobar-me.

Ahí, fins a $\frac{2}{4}$ de 7 del matí d'avui, amb en fieu, altre cop, i per gràcia divina, "wonderful". M'ha donat consells de fermia gran, amb el sentiment per ~~lo~~ meva part de que tot el meu afecte em retrobar i de que podria considerar-me passat i satisfet. Allò no hauria pa-

cassat.

Les discordàncies no totals,
s'estenen a tot el meu ésser
i és incòmode el rol fet d'ex-
istir. — Però de sobres ho sé.

Amb en Costafreda, casi
puc arriscar-me a creure que
intimament ja hi he trencat. No-
més que el meu jo se m'es-
capa i potes tornarí a caure
en la seva passió bruta.

17 de maig

El meu pobre esperit, que no s'eleva un pam de terra, de la seva preocupació immediata. Aquest diari és monòton i gris dia a dia, i quan l'abandono per un temps, no hi hà manera de que hi entafori res més que les idees seques. La impressió directa i al mateix temps elaborada per fer-la viva a l'escriure-la és el que més falta en aquestes planes. I en definitiva no em serveixen de res ni hi aconseguixo res.

Les meves cogitacions, sempre desordenades i atzaroses, sobre l'expressió i l'art d'escriure

les abandono a l'oblit, en
el seu punt de més plenitud.
Aquí vagament s'inicien. Quant
a la novel·la, d'aquesta ja vaig
oblidar-me'n de seguida.

De la meua decisió d'a-
bandonar el Bret, de fer la
meua voluntat, en el possible,
en la major part de les coses,
en queda tot, - menys, pot-
ser la intranquil·litat que vi-
dur-me'hi. Però s'hi ha a-
juntat l'evidència de que tan-
por en el deuenís - en Filoro-
fia - ve capaç de treballar-
hi. Tots aquests dies he estat,
primer disminuint-me'ho, des-
prés, reconeixent-lo franca-

ment, parlant amb el Gabriel.
Uegint. He tornat a llegir les
"Caves": M'ha interessat molt
per la meua posició actual; però,
d'altre a avui, no vull arri-
scar-me a noves descobris-
ne aquí banalitats. Em sap greu...
No obstant, ho deixo.

Amb el Gabriel em heu a-
nat sincerant aquest dies. No
obstant, jo només m'he arri-
cat a allò més fúnebre i més
comprometedor. Ell tanmateix, per
altra banda, ha perdut mai
el tò d'objectivitat que ha tèn-
gut sempre; i precisament el
que he d'agraïr-li és que
no m'haig deixat mai la

porta oberta a la sinceritat
balbucejant, contena i leue-
rosa que és el meu estil.

I no he d'oblidar que fou
sobretot per la virtut de la re-
va dialèctica que vaneig em-
barcar-me. Ja quatre anys, en
aquest afer del Bret, de tan
difícil resolució.

Pel demé, amb en Costa-
freda, encara que no han
reaparegut les orgies de sin-
ceritat que ens han ocupat
aquest curs ni la meua exal-
tació eròtica, torno a ésser
en bones relacions. Però, mu-
dència!

I el més important de

tots aquests dies és que n'he
oblidat tot el que constitueix
les hores: els estats d'ànim,
multiformes i ~~convulsius~~
~~ginecristals~~ a cada moment
diferent, operant-se els uns
als altres i cap de definitiva i
verdades i repen. Només sé
que, dos o tres dies, cada mo-
ment s'omplia de la seva
recausa; l'ambient, el lloc,
s'ocupaven de panat, i ~~que~~
eu els jo vagava romuís, in-
conscient dels límits, enfor-
zat en la seva presència in-
mediata, a la meua terra i
a la meua història, sense
que existís ni Romans ni

Contagiuosa. Era la pau tranquil·la
de la retirada a aquell lloc
tranquil del poeta; al camp,
que endevinava en el giscle
de les orquetes, en la claror suau
del cap-al-tard deï del ~~campes-
tre~~ vulcò de la "sala de les pare-
tes", de l'Ateneu. I deï de Ma-
vors he començat a odiar
Prancelona.

23 de maig

Des de que va arribar el Gabriel, tot aquest mes l'he passat en la zona de la "distracció," en estupeor, sobretot ultimament, davant de la meua existència, sense res en mi ni fora de mi que transpaïés el meu nou. Aquest diari, i la forma de vida que redactar-lo supura, han estat abandonats, però que els moments de tranquil·litat i solitud necessaris per continuar-lo sabia que haurien de faltar-me. La impecció de mi mateix, i de les coses que m'interessen - que també construeixen el meu ésser - , ha cedit a la diversió, a l'oblit, a la

distracció. No obstant - i potser per això mateix -, dintre de la nova inhibició he estat tranquil.

He perdut molt el temps. Amb tot, una mica paradísima i ferotje.

En això que he escrit no estic tranquil. No estic segur de que sigui veritat, de que "hi expressi" res d'auténtic.

Hi ha moments en què la reflexió sobre mi mateix em porta a una visió superadora, serena. en la qual tota una palpitació de vida se sent submergida i dominada per una idea explicadora que exactament explota i dona sentit. (Em mo-

testen les frans mal fetes, com a-
questa.) No es així, ara. Em sem-
bla que el que he dit podria
no portar més enllà d'un dia,
els immediatament últims. I, en-
cara, sense perspectiva.

L'oblit definitiu, absolut, del
passat, i no precisament dels fets
i actes, si no del món en el
qual vivem, volem i exis-
tència. El misteri del meu ésser
és el misteri del meu passat,
que sé que em constitueix con-
cretament, per totes les actituds que
hi he pres, però que ignoro i no
domino. I és aquest misteri el
que m'adapara i em veu.

29 de juny

He rellegit totes d'aquesta llibreta i no ho he trobat tan dolent com em tenia. Hi ha hagut moments que m'hi he submergit com si continués la lectura del "Point Counter Point", que avui penso acabar. I hi hà les ratles sobre la persona que semblen tretes d'allí, perfectament adequades a Spauldrell - pel deuenís, el personatge que més m'interessa de la novel·la.

D'una part, és la melancolia serena que em produeix, com tot bon llibre, el "Point Counter Point", el que m'ajuda

a revure amb tranquil·litat els dies que escrivia aquest diari. Es la "evolució del afecte", que obra forçosament sobre tota la vida, allunyant-la i situant-la en una perspectiva de contemplació lliure.

D'altra banda, però, hi he de veure l'efecte de l'allunyament efectiu en què em trobo, aquí a Reus, de tot el que a Barcelona m'avaluava; i de què així, lluny, em veig lliure de l'emprise de la realitat, de l'excessiva realitat de fets, sentiments, actes, que és la vida. Ara, puc rellegir el que, al ma-

teix temps que ho sentia i pen-
sava, escrivia, sense que em
senti desmentit per la mateixa
vida que intentava expressar.
Aquesta libreta ha estat obli-
dada, per allí a la taula des
de que vici a Reus, i no
més l'he desenterrat quan,
després de molts dies de cal-
ma i de reflexió, de des-
pullament i d'oblit, ja
era immòbil. Estic ja en
una altre pla d'imperso-
nalitat intel·lectual, de "pu-
resa" del pensament, de la
concentració meditativa, que
m'immunitza davant del
meu parat mans lumina.

De fet, no és el nanat per què és
nanat ni el que està ^{lluny} per estar lluny,
el que esdevé inuoc. Si d'allí
m'hagués traslladat a un altre
medi, diferent, però igualment
viu per a mi, no sé si podria
dedicar-me a cap classe de
contemplació. És el fet de no
tenir vida al costat que em
burxi, el fet de que la reali-
tat no desmenteixi violent-
ment les meves abstraccions
el que em permet dedicar-
me a les abstraccions, és a
dir a la contemplació, a la
serenitat. Només lluny de la
vida tinc perspectiva sobre la
vida. I és només en aquesta

perspectiva que la vida esdevé in-
ofensiva. Si no, tan violent i
agressiu i desconsolador és el
naufragi, per remot que sigui, com
el present immediat.

Acatat el "Point Counter Point":
dolor, i el xoc amb l'inexplic-
able, el deprimiment, que sento
davant de cada llibre dolent
que lleixo, sospito que s'as-
sembla molt al xoc amb
l'inexplicable vida mateixa.
Naufragi. — Per què, en reali-
tat, faeta poc per què sigui
un gran llibre. Les primeres
150 o 200 pàgines, per exemple,
són perfectes (i m'hi he di-

vestit identificant-me als perso-
natges, amb les idees i senti-
ments que corresguen, que al-
guna vegada han estat els
meus i m'han preocupat;
precisament que ríguis, amb
això, ridícul, sembla que
me'n despulli, d'una part,
per què els exprens, d'altra
part, per què m'hi reconci-
lia humorísticament, — i la
netita i secreta fiblada és
compassion de mi mateix).
Pel demés, tot el llibre està
plagat de coses interessants;
la conversa, per ex., sobre
el destí, que planteja Spandrell,
les observacions de Philip Quar-

tes sobre la musicalitat de la novel·la, i tantes coses. Què ho destaca, doncs? És auguriós, per què és trivial: l'imbècil de Raumpion, que sembla ser el portantveu del Judici Final, l'excés, a la regona unitat del llibre, de converses purament ideològiques (seure que les distingui realment - és a dir, en la realitat imaginària de la novel·la - la vida dels personatges) i, en definitiva, l'incapacitat d'expressar, èpicament i novel·listicament doncs, la conclusió. Les coses negatives són auroreadores, augurioses, per això

mateix, per què només són ne-
gatives. I no és veritat que
a tot negatiu correspongui un
positiu.

No és que jo m'expressi
amb les paraules, sino que són
les paraules mateixes que s'ex-
pressen. La prova és que jo
no puc tindre a la conscièn-
cia totes les al·lusions de les
paraules, tot el que desperta
en mi i en els demés d'as-
sociacions. Més aviat és la
paraula la que, en el meu
estat d'ànim, em saltz
a la consciència i, de veg-
ades amb vacilacions per què

les associacions concorre~~ren~~ amb
les d'una altra paraula, se
m' imposen, s' instal·len sobre
la matèria bruta del que sen-
to i l'expressen, lluny de
la seva llum obscura.

Els meus estats d'ànim_E
(el meu pensament fins i tot,
quan és una evidència ori-
ginal) són informes. El
que la tradició lingüística,
amb les seves paraules,
sembla proporcionar-me de
conceptes, per informar-los,
en realitat no manté cap
paralelisme amb ells. No
es pot dir que hi hagi més
estats d'ànim que paraules

per expressar-los; si no, també
es podria dir, i l'experiència
(certament diferent) ho con-
firmaria, que sobre paraules,
per la simplicitat i pobresa
del estat d'ànima expres-
sar. En realitat hi ha, d'una
part, la meua vivència in-
terior, la meua intimitat;
de l'altra, una multitud
de paraules que, d'una ma-
nera històricament condicio-
nada, després de vagues as-
sociacions vivencials, que són
la seva càrrega expressiva.
Es important que aquesta
estigui històricament con-
dicionada: no volament

s'hereda el Ueygiatjè (les asso-
ciacions, per tant) dels avant-
passats, s'el rep dels pares,
del món entorn, sino que
és amb les pròpies vivències
que es relaciona, elles les que
significa. Fins i tot en els noms
de coses: "gòs" es pot dir que
significa el primer gòs que
l'individu la vist i tot els
gòsos que ha anat veient
a la seva vida. "fís", doncs,
és un concret gòs viu, abans
que res.

Però si es tracta de l'ex-
pressió de la intimitat la cosa
es complica. Per què l'intimi-
tat no és una "cosa", que es

pugui descriure. La descripció, en aquest cas, és pura abstracció sense sentit; i si no, no és ^{verdadament} ~~realment~~ descripció.

L'intimitat és essencialment mobilitat informe. Ara, les paraules, els conceptes, són rodons, límits. En la seva abstracció, per tant, no "signifiquen", quan es refereixen a l'intimitat. No passen de suggerir.

I això és el decisiu. L'ús que se'n vol fer tendeix a la descripció. No es té consciència de que no és de l'intimitat a les paraules que es realitza

el moviment, lo qual suposa-
ria el paral·lelisme negatiu; més,
absurd de plantejar-lo tan
sol. Al contrari és a través
de les paraules, de la seva
càrrega expressiva, que es re-
coneix l'intimitat. Són les
paraules les que il·luminen.
Són les paraules les que s'ex-
pressen, diríem que per un
poder que els és propi.

No té res que veure, hi
ha un salt radical, de l'és-
na cosa a l'altra, l'expres-
sat i l'expressió. L'expres-
sió, davant del sentiment
individual concret, es basta,
és viu; el negatiu, en esta

manera i no el reconeix. És
ja el que és, objectivament
i per sempre.

Hi ha, amb això, dos
tipus fundamentals ~~de~~
d'expressió, dues maneres
concurrents a resoldre el pro-
blema expressiu. D'una, re-
coneixent l'essencial mobili-
tat de l'intimitat, en el
seu us del llenguatge es sot-
metrà a ella i ~~desapareixerà~~
intentarà reproduir-la per
mitjà d'associacions fòni-
ques, rítmiques, etc., sub-
mergeint la claredat del
concepte, sacrificant-lo, en
aquest intent de suggestió.

l'alta, reconeixent el ma-
leix, no s'hi rotundia, no
obstant, i serà per mitjà
d'una intensificació de les
diferències, d'una "purifico-
ció" de les paraules i pre-
cisó dels conceptes que crea-
rà un món tancat, dins el
qual els valors s'expli-
quin, sense relacions a l'ex-
teriors.

Pomàntics i clàssics? La
cosa em sembla més compli-
cada.

1949

Gener, 6.

Inutil canviar de llibret. Puc dir, a l'estil yanqui, que la vida continua, tot penetrat d'esperit evangèlic. ¡Halleluia!

De l'11 de novembre, són 57 dies d'estar al lit, fins avui; i trenta-quatre de portar el numero. Amb aquests dos mesos, passats a la carrera, s'ha acabat del tot l'any 1948 y el 1949 ha rebut la primera moneda. Tots aquests dies he tingut ocasió de convencé'm de que l'existència és ineludible.

ble.

Ho he meditat, en serió i exa-
nerat, o amb pretenciosa lu-
cidesa. He arribat a l'extrem
fons de l'amargor, considerant
el meu endolorit "curriculum".
Tenac, en la desesperació, m'he
plantejat - inútilment, és cert -
qüestions molt més radicals
que un simple "Quod vitae ces-
tator iter?"; fins que, cansat,
he deixat reabsorbir-se en l'o-
blit el clima de les últi-
mes preguntes. Havent après,
amb això, a plorar casi sen-
se proposar-ne'ho, aquests
darrers dies seguís complaent.

me ~~me~~, no obstant, en una fàcil
histeria; ~~hi~~ aliu encara en
dels: "¡Dolor, dolor! Miser, mes-
quí. Tota la meua vida; no-
més en dues o tres ocasions,
ner atzar. L'alegria ha per-
més al meu ésser donar la
més pura nota lírica." Però
vaneis adonar-me de que això
no em conduïa a res i he
plegat.

Gener, 9.

Ahí a la nit, mentre esperava adormir-me, vaig caure en l'Angst. És el més difícil de dir.

2' indiable estupor d'existir, totant en el horror, és el que, ple de terror, vaig sentir. Però l'experiència té una mobilitat que es nega totalment a l'expressió. Solament aquest horror de no ésser-absolutament, de no ésser-ésser, i, no obstant, existir... Potser no-ésser, i, no obstant, ésser... Tan absolutament i neces-

sai que existeixi jo, jo, i,
no obstant, existeixo... I la meua
existència té un valor total
i definitiu, per mi...

Però no hi ha manera
de dir-ne res, del que vauig
sentir. Ni ho conseguiria en-
cara que reactualitzés l'ex-
periència.

Un míser humà, un altre,
en l'angorosa; així, en últims
instàncies, em veia.

L'expressió de Sartre "être-
de-top" és irònica, per que
oblida que "sobrar" és sempre
relatiu, i en l'experiència de
la contingència el de sempre

I la "tenebra indefinida" de Riba,

és la consideració d'un "necessari" o "absolut".* És el pur "no-ésser" de l'humanitat, el que importa; la limitació, millor dit, de l'únic ésser, que és el de l'Home: el meu concret i el de tots els individus que existeixen i han existit; els immensos espais de novèries que rodegen fins a l'infinit, els éssers humans.

En aquesta pura angorxa davant del no-ésser es viu tot el dolor i tota l'alegria

* per referència al gènere l'home sigui "sobrer".

de l'home. És el que he estat
sentut avui, fins al vespre,
rototot, sentint la "Sympho-
nia domestica" de Richard
Strauss, amb màgiques als
ulls.

En aquell moment ima-
ginava la manera de fer cau-
re el Palau de la música,
de l'últim pis del Palau
de la Música, en plena pla-
ta. Jo portaria el pes em-
benat i amb el bastó li
faria la traveta davant de
la barana; jo estaria a
la fila 2 i ell baixaria les
escales per ocupar el seu

Uoc a la fila 1; des del meu
reient de l'extrem la cosa
havia de resultar fàcil. Amb
això vaig pensar en el re-
mordiment de ~~mon~~ haver
matat, a què al·ludi el
Gabriel. I, en aquest mo-
ment, va descendir l'Angoixa.

El terror i la total in-
certitut es concretaven en
una radical pregunta al
petit i arrugat Ortega y
Sanet, una exigència de res-
posta radical.

Genes, 10.

Amarg pensament de la mort,
que em fa dubtar, i ténies
una nova íntima desolació.

1950, Gener, 26.

En la meua vida, la malaltia representa claríssimament l'inici d'una nova època. Per la solució dels problemes més íntims, aquell temps sens dubte no va ser perdut. Tot el que en aquests llibrets tan ingenuament, amb tanta balbuzeant incertitud es vol expressar, es va trobar superat en profunditat, ^{per les} ~~me~~ dolores consciència, lícida com més agònica. d'aquells dies.

Ara visc d'~~aquells dies~~, i la pau que, enmig de l'inevitable inquietut i l'estúpid error, aconsegueixo mantenir en mi, en aquella angúnia — i en aquell gran

gois! - aveta.

No passen el mateix ~~moment~~ en el que es refereix a l'objectivació dels dies aquells. Tota la fiuor de la visió en què vivia, aquesta sí que s'ha perdut. Ara copio aquí les poques quantilles que vaig escriure; poquíssima cosa són.

No consta en elles un element, molt important, dels que van contribuir a la meua ascensió vers la llum: les làmines dels "Paysages des Olympiques", de Montherlant. Contemplant-les, vaig veure en la bellesa. Era necessari això per a no sucumbir a la sordidesa miserable del meu estat, dels meus records. Vaig veure aquells cossos,

i la terra que els sosté i on viuen, en
para exaltació, viure de sexualitat,
per la seva perfecció.

En les divines divinitats ~~per~~
~~que~~ hel·lèniques, com a siluetes de
finesa nols transhúida, que somnio
(mentre sona la música de les
esperes), ~~les~~ es transfigura aquella
visió.

I

1. Stendhal: prèsença d'esprit.
2. Però Grotte ens ensenya: que "la vida està feta de llum i d'ombra".
3. El monstros és que la realitat no ens és donada immediatament.

Heu de descobrir-la, literalment: des-
tapar-la, "remover" els murs fets
que ens la tapen. El perill de la vida
està en que les resolucions que for-
çosament s'han de prendre no po-
den ser les fins que la realitat ha
estat descoberta, establerta. El perill
està en resoldre's i actuar, no se-
gons la realitat, ans d'apès les
mentides, l'engany, l'error.

"Feta de llum i d'ombra", d'ho

ue va a les naturales. Els seus es-
certs es paguen en fracassos seus fi.
d'estorz constant de l'home va di-
gint a conquistar la seva llibertat
espiritual, la seva lliure decisió i
acció, per la llum que pugui con-
seguir projectar al seu voltant. "De
llum i d'ombra". De l'una a l'altra
es trasllada l'home, vacil·la; tot no
no perdre's i no abandonar-se al
monès.

x

Què és aquest món que el
rodeja? Reduir-lo a elements sim-
ples és la major dificultat.

Es, en primer lloc, un món
de coses. Les coses, ¿què són? En
definitiu, realitat oblidada, en les

qual s'hi compta, sense relleu.

Aquest món, però, pot carregar-se, banyar-se, dissoldre's, en la contingència, tan aviat la seva irrelevant presència (útil, habitual: sense relleu) arriba a prendre relleu prou qui es veu sorprenent, "sobrer", (per a això, és suficient fixar-s'hi, detallar-la).

Lavors és imprescindible, exigeix patèticament, donar-se una explicació. Les coses, el món, és arrencat al novès, i implantat, definit i definitiu, necessari.

Tres dimensions de les coses, tres tipus de "realitat". N'hi ha, d'altres, de més generals?

Guette: som dos, i un que serveix.
Però servir exigeix lucidesa.

El pur "veient" no depassa
gairebé la realitat primera. Obs-
curament, s'hi enfonsa, s'hi con-
vulsa, s'hi perd.

Devorador de mots, el radi-
cal "aleu", és devorat per la con-
jugència.

El tercer es salva. Alguns ve-
gades exudaent "culturas": ciència,
poesia, art.

II

Il y avait deux choses dans le caractère de la duchesse, elle voulait toujours ce qu'elle avait voulu une fois; elle ne remettait jamais en délibération ce qui avait été une fois décidé. Elle citait ~~un~~ ce propos au mot de son mauvais mari, l'aimable général Pietrivers: quelle insolence envers moi-même!, disait-il; pourquoi croirais-je avoir plus d'esprit aujourd'hui que lorsque je pris ce parti?

(Stendhal: Chartreuse, II, 21; Garnier, p. 355.)

Stendhal expresses, amb-re-

cultar sans-gêne, una essencial
situació de l'esperit: la llibertat;
sembla que no se n'adoni; i
ens inclinarem a creure que no
cal adonar-se'n, que podem re-
lliscar-li i passar outre, sense
conseqüències, si no fos per un
sentiment que frette (citem, eu-
cara) ha expressat bellament:
la llum i l'ombra van creant
en l'home el seu destí (Ecker-
mann, III, 11 març, 1828). I, de fet,
sabem que la llibertat és atzarosa;
no podem veure arribem a l'e-
vidència de que és essencial. Som
llibertat, i només en la mesura
d'aquesta, som: aquesta és la lesi.

Al setè dia, Javè contemplà

la seva obra i la trobi bona, llegim al gèneri. L'autor d'aquesta cosmogonia tenia la rara virtut de fer psicologia de la divinitat. No, ni un déu (i un personatge de Stendhal) podria tenir sense dubtes aquest sentiment. I, encara, algú cop (per bé que, reconeixem-ho, la crítica ho discuteix), sembla que Javé va arrepenir-se.

Im Anfang war die Tat. Al principi era l'acció, deus Jötte. Almenys és en el "quid faciam?" que l'home es retroba essencialment. Saber el què hem de fer; trobar la nostra infalibilitat etc, abans que cap altra, la nostra cura.

III

El dubte.

1. Comencen dient: "Hi ha moltes coses de què podem dubtar, és cert. Per exemple, les imatges dels somnis, les al·lucinacions, etc. Però..." I llavors salta l'etern: "però el que dubtes, no pot dubtar de que dubtes; per tant, etc."

La cosa està mal plantejada. No és que, en el dubte mateix, i com a contrarietat per part d'aquest, per una esperansa viva nostra, pugem establir una cosa no-dubtosa, certa, verídica. És que, per a nosaltres

parlar de veritat, hem de començar per establir la veritat del dubte.

Així és com jo començo: reconeixent que el món, jo mateix, l'existència tota és vacil·lant. No hi ha coses segures, que jo, no obstant, podria no descobrir; sino que tot és insegur, dubtós, incert. El món està regit per l'atzar. No saltar mai dels vobles entre la llum i l'ombra (frethe).

Un cop la vostra espontània creença en la seguretat de l'existència, en el comportament regular i ben dirigit del món està espumada (no intel·lectualitzar aquestes creences, sobre tot! Cene

sont pas des idées!), un cop el mon esdevi contingent, i pot començar a parlar de la possibilitat de la veritat.

2. "El que dubto, sap que dubto." La realitat de la consciència-dubte és el que tots en dedueixem immediatament. I, en segon lloc, de la consciència en general, o "jo": "si dubto, existeixo".

Però ¿què és el que es dedueix precisament d'aquest raonament, que no pugui deduir-se d'aquest altre: "vull, per tant sé que vull, existeixo volguent, existeixo simplement"? ¿què és el que exigeix la reflexió sobre el dubte, precisament?

El que dubta sap que not e-
quivocar-se. Aquesta és la conse-
qüència no intel·lectualista de la
realitat del dubte: " existeixo dub-
tant, ergo, és que puc equivocar-
me "

3. La consciència ~~veritat~~ del
" puc equivocar-me " és conscièn-
cia de l'error.

4. La consciència-error és
consciència de la veritat.

[Puc equivocar-me; és a dir:
hi ha realment un error. Id
est (en la mateixa experiència):
hi ha realment una veritat, res-
pecte a la qual, i com a vora
nalentització de la seva manca.

es defineix l'error. Si m'equivoco,
me n'aparto, dolorosament ho
sé. Si no m'equivoco, aconse-
guixo la felicitat, la beatitud,
la pau; la veritat és, doncs,
adequació a la realitat, la
qual és una "logos": la
meua felicitat.]

5. Ara, si, existeix la veritat.
To visc la veritat. Quin sigui
el contingut d'aquesta, és a
reure (ja sabem que tot és
contingent; per tant, és d'esper-
rar que només la meua vi-
vència de la veritat la faci
existir, fins que es resolgui
altre cop en la incertitud);

jo fundo la veritat, en la meua
existència). Però, d'ara endes-
avant, me situo existencialment
en la veritat.

x

La veritat és construcció me-
ua:

Via de la opinió → dubte:
contingència → via de la veri-
tat: necessitat que jo construeixo.

La veritat és una forma
donada a l'existència que
repleu al món (a les negati-
vitats, les dificultats) les coses,
per a instal·lar-les en la pau
de l'ésser, la serenitat.

x

[No oblidar la frase de Jove-

He : " les naturaleses nobles..."]

x

Això vol dir, en definitiva:

El dubte metòdic condueix fins ara a una conjectura que permetria "evidenciar" (construir), un trosset de la veritat, per hipòtesis. La Veritat, per la seva part, existeix, satisfeta, metafísicament, *meta tà epoxia*.

Ara, la veritat és exclusivament una disposició o situació de l'home, i no de l'element abstracte, ~~sino~~ *sino* amb una concreta situació de l'existència humana en el món; té, com a preparació essencial el dubte.

IV

Una de las lagañas del barón de Hünshhausen viene a ser un "modelo", al estilo de Lord Kelvin, de la vida humana. Tirándose a sí mismo de los pelos, el barón, él sólo, sin otra ayuda, se arrancó a las profundidades de un pozo.

No consigo imaginarme a nadie con fuerza suficiente para hacer lo mismo. Dejo aparte el hecho de que necesitaría un punto de apoyo. Se me ocurre que nadie se ha preguntado en dónde lo hallaría el barón.

V

El plantejament del mètode simple "Quod vitae sectabor iter?" suposa una decisió entre el si o el no a la vida: Es tracta de superar la simple i nua existència, en el seu dolor o alegria adventicis, en els seus absurds irracionals i assaltants (l'abandó, que pot arribar a ésser abandono dionisiac) i resoldre's en la confiança en si mateix, a viure, a ésser; a objectivar-se, doncs, individu que és això i no allò, definitivament escollent-se.

Aquí, en aquest simple fet, que és el de la vida de cada

ú, es veuen tots els temes de la
filosofia; particularment, però
més, els de Nietzsche i Heidegger,
— i els meus mateixos.

